

BIBLIOTECA
„PAULO COELHO“

PAULO COELHO, scriitor brazilian, s-a născut la Rio de Janeiro în 1947. Înainte de a deveni unul dintre cei mai de succes romancieri ai lumii și un veritabil fenomen al culturii de masă, a fost un hippy rebel, apoi autor dramatic, director de teatru, jurnalist, poet. În 1986 face pelerinajul la Santiago de Compostela, eveniment care i-a marcat viața și cariera literară. Deși profund atașat de Brazilia natală, romanele lui dezvoltă drame universale, valabile oriunde și pentru oricine, ceea ce explică primirea entuziastă de care se bucură pe toate meridianele. Cărțile lui Paulo Coelho, traduse în 66 de limbi și editate în 150 de țări, s-au vândut în peste nouăzeci de milioane de exemplare. Este consilier special UNESCO în cadrul programului „Convergențe spirituale și dialoguri interculturale”, membru al comitetului director al Fundației Shimon Peres, al Schwab Foundation for Social Entrepreneurship, al Fundației Lord Menuhin. Distins cu numeroase premii (printre care premiul german Bambi 2001, acordat personalității culturale a anului, premiul italian Fregene pentru literatură) și importante distincții (Cavaler al Legiunii de Onoare din Franța, martie 2000; Ordinul Rio Branco, Brazilia etc.), membru al Academiei Braziliene de Litere (din 28 octombrie 2002). Fondator al Institutului Paulo Coelho, care acordă ajutoare îndeosebi copiilor și bătrânilor din păturile defavorizate ale societății braziliene. Colaborator permanent al unor reputeate ziare, printre care *Corriere della Sera* (Italia), *El Semanal* (Spania), *Welt am Sonntag* (Germania), *The China Times Daily* (Taiwan).

Opere principale: *Jurnalul unui mag* (1987); *Alchimistul* (1988); *Walkiriile* (1992); *La râul Piedra am șezut și-am plâns* (1994); *Al cincilea munte* (1996); *Manualul războinicului luminii* (1997); *Veronika se hotărăște să moară* (1998); *Diavolul și domnișoara Prym* (2000); *Unsprezece minute* (2003); *Zahir* (2005); *Vrăjitoarea din Portobello* (2006). Numeroase dramatizări, CD-uri și jocuri electronice după cărțile sale. Drepturile de ecranizare pentru *Alchimistul* au fost achiziționate de Warner Bros., scenariul și regia fiindu-i încredințate actorului Laurence Fishburne (*Matrix*).

PAULO COELHO

*Diavolul
și domnișoara Prym*

Traducere din portugheză de
PAVEL CUILĂ

HUMANITAS

BUCUREȘTI

*O, Marie cea zămislită fără de prihană,
roagă-te pentru noi,
cei care ne îndreptăm către Tine.
Amin*

*Și l-a întrebat un fruntaș, zicând:
Învățătorule bun, ce să fac
ca să moștenesc viața cea de veci?
Iar Iisus i-a zis:
Pentru ce mă numești bun?
Nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu.*

LUCA, 18, 18–19

NOTA AUTORULUI

Prima legendă despre Scindare ia naștere în Persia antică: după ce a creat universul, zeul timpului își dă seama de armonia din jurul său, dar simte că-i lipsește ceva foarte important — un tovarăș cu care să se bucure de toată frumusețea aceea.

Vreme de o mie de ani se roagă să aibă un fiu. Istoria nu spune cui i se roagă, dat fiind că el însuși e stăpân atotputernic, unic și suprem; cu toate acestea se roagă și, în cele din urmă, rămâne însărcinat.

Văzându-și dorința înfăptuită, zeul timpului e cuprins de căință, conștient fiind că echilibrul lucrurilor era cum nu se poate mai fragil. Dar e prea târziu — copilul este pe drum. Tot ce mai poate face cu lamentările sale este ca pruncul pe care-l purta în pânțece să se scindeze în doi.

Legenda povestește că, așa cum din rugăciunea zeului se naște Binele (Ormuzd), din căința lui se naște Răul (Ahriman) — frați gemeni.

Îngrijorat, el rânduiește totul astfel încât Ormuzd să iasă primul din pânțelele său, dominându-și frațele și evitând ca Ahriman să dea de furcă universului. Cum însă Răul e isteț și capabil, el izbutește la ceasul nașterii să-l îmbrâncească pe Ormuzd și apucă să vadă cel dintâi lumina stelelor.

Consternat, zeul timpului se decide să creeze aliați pentru Ormuzd: face să ia naștere rasa umană care

va lupta împreună cu el pentru a-l domina pe Ahri-man și a evita ca acesta să pună stăpânire pe toate.

În legenda persană, rasa umană se naște ca aliată a Binelui și, potrivit tradiției, ea va triumfa în cele din urmă. Altă istorie despre Scindare va apărea însă cu multe veacuri mai târziu, de astă dată într-o versiune opusă: omul ca instrument al Răului.

Cred că mai toți știu ce vreau să spun: un bărbat și o femeie stau în grădina Raiului și se bucură de toate desfătările imaginabile. Există o singură interdicție — cuplul nu va putea cunoaște niciodată ce înseamnă Binele și Răul. Domnul atotputernic a spus (*Fac.*, 2,17): *„iar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci”*.

Și într-o bună zi se ivește șarpele, asigurându-i că această cunoaștere e mai importantă chiar decât raiul și că trebuiau să intre în posesia ei. Femeia refuză, zicând că Dumnezeu i-a amenințat cu moartea, dar șarpele garantează că nu se va întâmpla nimic asemănător: dimpotrivă, în ziua când vor ști ce înseamnă Binele și Răul, vor fi egali cu Dumnezeu.

Convinsă, Eva mănâncă din fructul interzis și-l împarte și cu Adam. Din clipa aceea, echilibrul original al Paradisului se destramă, iar cei doi sunt izgoniți și blestemați. Există însă o frază enigmatică rostită de Dumnezeu și care-i dă dreptate șarpelui: *„Iată, Adam s-a făcut ca unul dintre noi, cunoscând binele și răul.”*

Nici în acest caz (după cum nici în cel al zeului timpului care se roagă pentru ceva, deși el e stăpânul absolut), Biblia nu lămurește cu cine anume stă de vorbă Dumnezeu unic și — admițând că este unic — de ce spune *„unul dintre noi”*.

Oricum ar fi, rasa umană e osândită încă de la început ca în eterna Scindare să evolueze între cele două contrarii. Și la fel și noi, pradă acelorași îndoieli ca și strămoșii noștri; cartea de față are drept scop să abordeze această temă apelând, în unele momente ale intrigii, la unele legende cu acest subiect și răspândite pe toată fața pământului.

Cu *Diavolul și domnișoara Prym* am încheiat trilogia *Și în ziua a șaptea...*, din care fac parte *Pe malul râului Piedra am șezut și-am plâns* (1994) și *Veronika se hotărăște să moară* (1998). Cele trei cărți vorbesc despre o săptămână din viața unor persoane normale care, brusc, se pomenesc confruntate cu dragostea, moartea și puterea. Am fost totdeauna încredințat că transformările profunde, atât în ființa umană cât și în societate, au loc într-un interval de timp foarte redus. Când ne așteptăm mai puțin, viața ne confruntă cu o provocare spre a ne pune la încercare curajul și voința de schimbare; în acest moment, nu are rost să pretindem că nu se întâmplă nimic sau să ne scuzăm zicând că nu suntem pregătiți.

Provocarea nu așteaptă. Viața nu privește îndărăt. O săptămână este un interval de timp suficient ca să decidem dacă ne acceptăm destinul sau nu.

Buenos Aires, august 2000

De vreo cincisprezece ani, bătrâna Berta se așeza zilnic în fața porții sale. Locuitorii din Viscos știau că așa se comportă de obicei oamenii vârstnici: visează la trecut și la tinerețe, contemplă o lume din care nu mai fac parte, caută subiecte de conversație cu vecinii.

Berta avea însă un motiv ca să stea acolo. Și așteptarea i-a luat sfârșit în acea dimineață când l-a văzut pe străin urcând povârnișul abrupt și îndreptându-se agale către unicul hotel din sat. Nu arăta așa cum și-l imaginase în atâtea rânduri; hainele îi erau uzate de-atâta purtat, avea părul mai lung ca de obicei și barba bună de aranjat.

Dar venea cu suita lui: diavolul.

„Bărbatul meu are dreptate“, își zise ea în sinea ei. „Dacă n-aș fi fost eu aici, nimeni n-ar fi observat.“ Era foarte nepricepută la calculul vârstelor, apreciind că omul avea între patruzeci și cincizeci de ani. „Un tinerel“, gândi ea, folosind un reper pe care numai bătrânii îl pot înțelege. Se întrebă tăcută cât timp avea să rămână acolo, dar nu ajunsese la nici o concluzie; poate puțin, de vreme ce purta cu el doar un rucsac. Se putea să rămână doar o noapte înainte de a pleca mai departe într-o direcție necunoscută ei, dar care, de fapt, nici nu o interesa.

Oricum, toți anii câți rămăsese așezată în fața porții casei sale în așteptarea sosirii lui nu fuseseră în zadar, deoarece o învățaseră să înțeleagă frumusețea munților — ceva ce nu observase până atunci din simplul motiv că se născuse acolo și era obișnuită cu peisajul.

După cum era de așteptat, omul intră în hotel. Berta se gândi că s-ar fi putut duce să stea de vorbă cu preotul despre acea prezență de nedorit: el însă nici n-ar fi ascultat-o, zicându-și că era o închipuire de-a bătrânilor.

Bun, acum îi rămânea să vadă ce urma să se întâmple. Un diavol n-are nevoie de timp ca să pricinuiască mari dezastre — precum vijeliile, uraganele și avalanșele, care, în câteva ceasuri, pot distruge copaci plantați cu două sute de ani în urmă. Berta își dădu brusc seama că simplul fapt de a ști că răul tocmai sosise în Viscos nu schimba cu nimic situația; diavolii vin și pleacă mereu, fără ca prezența lor să aibă neapărat vreo urmare. Ei bat în mod constant lumea, uneori doar ca să vadă ce se mai întâmplă, alteori ca să pună la încercare un suflet sau altul, dar sunt nestatornici și-și schimbă țintele fără nici o logică, ghidați numai de plăcerea unei bătrâni care ar merita să fie dată. Berta credea că Viscos-ul nu prezintă nimic interesant sau special ca să atragă pentru mai mult de o zi atenția indiferent cui, cu atât mai puțin pe-a cuiva atât de important și de ocupat ca un mesager al tenebrei.

Încercă să se gândească la altceva, dar imaginea străinului nu-i ieșea din minte. Cerul, mai înainte însoțit, începu să se acopere de nori.

„E normal, așa se-ntâmplă totdeauna la vremea asta”, cugetă ea. Nici o legătură cu sosirea străinului, o simplă coincidență.

Atunci auzi zgomotul foarte îndepărtat al unui tunet, urmat de încă trei. Pe de o parte, asta însemna că se apropia o ploaie; pe de altă parte, dacă ar fi fost să dea crezare vechilor tradiții ale locului, sunetul acela putea fi interpretat ca vocea unui Dumnezeu mânios, plângându-se că oamenii deveniseră indiferenți la prezența sa.

„Poate că ar trebui să fac ceva. La urma urmelor, ceea ce așteptam s-a și întâmplat.”

Câteva minute rămase atentă la tot ce se petrecea în jurul ei; norii continuau să se lase asupra așezării, dar nu mai auzi nici un alt sunet. Ca o bună ex-catolică, nu dădea nici o crezare tradițiilor și superstițiilor, mai ales celor din Viscos, care-și aveau rădăcinile în vechea civilizație celtică ce fusese cândva predominantă în zonă.

„Un tunet e pur și simplu un fenomen natural. Dacă Dumnezeu ar vrea să le vorbească oamenilor, n-ar folosi mijloace atât de indirecte.”

Gândindu-se la toate acestea, îi ajunsese brusc la urechi vacarmul unui fulger — de astă dată mult mai apropiat. Berta se ridică, își luă scaunul și intră în casă înainte de a începe să plouă —, dar acum cu inima strânsă, ca de o teamă pe care nu o putea defini.

„Ce să fac?”

Dorea ca străinul să plece numaidecât; era prea bătrână ca să mai poată fi de folos cuiva, sieși, satului ei sau — mai presus de toate — Dumnezeului Atotputernic care, dacă avea nevoie de ajutor, ar fi ales cu siguranță pe cineva mai tânăr. Totul nu